

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no: 1477/09

Güngör KARAKAPLAN/ Türkiye

Başkan,

Valeriu Grițco,

Hâkimler,

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 3 Kasım 2020 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

23 Aralık 2008 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruyu dikkate alarak,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuran tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran Güngör Karakaplan, 1951 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, İzmir'de ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İzmir Barosuna bağlı Avukat S. Sert tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuranın arazisinin fiilen kamulaştırılması nedeniyle kendisine ödenmesine

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

hükmedilen tazminata uygulanan faiz oranının yetersiz olmasına ilişkin olarak Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamındaki şikâyeti, 23 Ocak 2019 tarihinde davalı Hükümete bildirilmiştir. Başvurunun geriye kalan kısmı Mahkeme İç Tüzüğü'nün 54 § 3 maddesine göre kabul edilemez bulunmuştur.

4. Taraflarca ileri sürülen dava konusu olaylar, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

A. Fiili kamulaştırma tazminatına ilişkin yargılamalar

5. Başvuran, 28 Nisan 2005 tarihinde, İzmir'in Karabağlar ilçesindeki mülkünün idare tarafından yol yapımı amacıyla fiilen kamulaştırıldığı iddiasıyla İzmir Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açmıştır. Fazlaya ilişkin hakkını saklı tutan başvuran, dava tarihinden itibaren işleyen kamu alacaklarına uygulanabilir en yüksek faiz oranı ile birlikte tazminat olarak 6.000 Türk lirası (TL) talep etmiştir.

6. İzmir Hukuk Mahkemesi, 16 Kasım 2006 tarihinde, başvuranın davasını kabul etmiş ve başvurana kısmi fiili kamulaştırma nedeniyle yasal faiz ile birlikte 6.000 TL ödenmesine karar vermiştir.

7. Başvuran, ödenmesine hükmedilen miktarın hesaplanmasına itiraz ederek ve Yargıtay içtihadına uygun olarak arazinin tamamı için kendisine tazminat ödenmesine hükmedilmesi gerektiğini ileri sürerek bu karara karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur. Başvuran, temyiz dilekçesinde, ilk derece mahkemesi tarafından uygulanan faiz oranına ilişkin olarak herhangi bir görüş sunmamıştır.

8. Başvurana, 12 Aralık 2006 tarihinde, faiz de dâhil olmak üzere toplam 9.860 TL ödenmiştir.

9. Yargıtay, 22 Mart 2007 tarihinde kararı onamıştır.

10. Başvuran, uygulanan faiz oranına ilişkin herhangi bir iddia ileri sürmeden karar düzeltme talebinde bulunmuştur. Yargıtay, 5 Temmuz 2007 tarihinde, arazinin tümünün imar planında yol yapımı kapsamına girdiğine ve bu nedenle başvurana fiili kamulaştırmanın ardından kalan kısım için de tazminat ödenmesi gerektiğine karar vererek kararı bozmuş ve davayı ilk derece mahkemesine geri göndermiştir.

11. İzmir Hukuk Mahkemesi, 11 Eylül 2007 tarihinde, başvuranın fiili kamulaştırmaya konu olan arazisinin değerini 8.625 TL ve kalan kısmını 49.914 TL olarak belirlemiştir. Yerel mahkeme, başvuranın fazlaya ilişkin talebine hâlel

getirmeksizin, başvurana talebine uygun olarak 6.000 TL ödenmesine ilişkin verdiği karara bir kez daha hükmetmiştir. Yerel mahkeme, bir kez daha, yasal faizin davanın açıldığı tarihten itibaren işleyerek ana miktara uygulanacağını belirtmiştir.

12. Başvuran, uygulanan faiz oranı hakkında herhangi bir görüş sunmadan temyiz başvurusunda bulunmuştur. Yargıtay, 21 Ocak 2008 tarihinde kararı onamıştır. Temyiz mahkemesi, 26 Mayıs 2008 tarihli kararıyla, başvuranın karar düzeltme talebini reddetmiştir. Nihai karar, başvurana 24 Haziran 2008 tarihinde tebliğ edilmiştir.

B. Fazlaya ilişkin tazminat ile ilgili yargulamalar

13. Başvuran, 26 Şubat 2008 tarihinde, İzmir Hukuk Mahkemesinin 11 Eylül 2007 tarihli kararında belirlediği üzere, kalan miktar için 52.539 TL tazminat talebiyle dava açmıştır. Başvuran, ayrıca, ilk davayı açtığı tarih olan 28 Nisan 2005 tarihinden itibaren bu miktara yasal faiz uygulanmasını talep etmiştir.

14. İzmir Hukuk Mahkemesi, 29 Temmuz 2008 tarihinde, başvuranın talep ettiği miktarın tamamının ödenmesine hükmetmiştir. Başvuran, söz konusu karara karşı temyiz başvurusunda bulunmamıştır.

15. Başvurana, 11 Ağustos 2008 tarihinde, 81.015 TL ödenmiştir.

ŞİKÂYETLER

16. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca, mülkünün fiilen kamulaştırılması nedeniyle kendisine ödenmesine hükmedilen miktara uygulanan yasal faiz oranının yetersiz olduğu hususunda şikâyette bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

17. Hükümet, başvuranın uygulanan faiz oranının yetersiz olduğuna ilişkin şikâyetini yerel mahkemeler önünde dile getirmediği gerekçesiyle iç hukuk yollarını tüketmediğini iddia etmiştir. Hükümet, alternatif olarak, başvurana ödenmesine hükmedilen tazminata uygulanan yasal faiz oranının ilgili dönemdeki enflasyon oranından daha yüksek olması nedeniyle başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürmüştür.

18. Başvuran, Hükümetin itirazına itiraz etmiş ve mevcut iç hukuk yollarına

başvurduğunu kaydetmiştir.

19. Mahkeme, Sözleşme'nin 35 § 1 maddesi uyarınca, bir konuyu ancak tüm iç hukuk yolları tüketildikten sonra ele alabileceğini yinelemektedir. Bu kuralın amacı, Sözleşme'ye Taraf Devletlere, gerçekleştirdikleri ileri sürülen ihlalleri, bu hususta Mahkeme'ye başvuruda bulunulmadan önce, önleme veya düzeltme fırsatı vermektir (bk., diğer kararlar arasında, *Selmouni/Fransa* [BD], no. 25803/94, § 74, AİHM 1999-V). Dolayısıyla, Mahkeme'ye sunulan şikâyet, ilk olarak esas yönünden, iç hukukun yasal gereklilikleri uyarınca ve belirli bir zaman içerisinde, ilgili ulusal mahkemelere yapılmalıdır (bk., *Micallef/Malta* [BD], no. 17056/06, § 55, AİHM 2009).

20. Mahkeme, somut davada başvuranın, kamu alacaklarına uygulanabilir en yüksek faiz oranının kendisine ödenmesine hükmedilen miktara uygulanmasını başlangıçta talep etmesine karşın, İzmir Hukuk Mahkemesinin hem 16 Kasım 2006 tarihli hem de 11 Eylül 2007 tarihli kararlarından sonra, Yargıtay önünde söz konusu mahkeme tarafından uygulanan yasal faize ilişkin herhangi bir görüş sunmadığını gözlemlemektedir. Mahkeme, ayrıca, başvuranın, ikinci davada, İzmir Hukuk Mahkemesi tarafından daha önce yasal faiz ile birlikte belirlenen miktara dayanarak talepte bulunduğunu ve bu talebin kendisine tam olarak ödenmesine hükmedildiğini gözlemlemektedir.

21. Mahkeme, yukarıdaki hususları göz önünde bulundurarak ve yerel mahkeme tarafından uygulanan faiz oranının muhtemel yeterliliğine bakılmaksızın, başvuranın yerel mahkemeler önünde şikâyetini dile getirmediğine karar vermiştir. Dolayısıyla, Mahkeme, Hükümetin itirazını kabul etmiş ve başvuruyu, Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddetmiştir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, 26 Kasım 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Grițco

Başkan